

BESLUTSFÖRSLAG

Björklund, Carl
Carl.Bjorklund@skanetrafilken.se

Datum 2025-09-09
Ärendenummer 2022-POL000391

Investeringsbeslut Nästa generation Öresundståg

Ordförandens förslag

Kollektivtrafiknämnden föreslår regionfullmäktige följande:

1. Regionfullmäktige uppdrar åt kollektivtrafiknämnden att upphandla nya fordon för Öresundstågstrafiken, att kollektivtrafiknämnden återkommer till regionstyrelsen för beslut om medelstilldelning när upphandling är genomförd, samt att investeringen beaktas i kollektivtrafiknämndens kommande investeringsplan.

Kollektivtrafiknämnden föreslår regionstyrelsen följande:

1. Regionstyrelsen uppdrar åt regiondirektören att återkomma till regionstyrelsen med en valutasäkringsstrategi för investeringen.

Sammanfattning

Region Skåne tillsammans med övriga parter i Öresundstågssamarbetet har sedan tidigare inlett ett gemensamt projekt för att anskaffa nya fordon som efterträdare till dagens Öresundståg. Ett beslut om upphandling av fordon behövs nu för den del av trafiken som Region Skåne ansvarar för.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2025-09-09

2. Informationsbilaga investeringsärende NGÖ ny
3. Protokollsutdrag KTN § 49, 2025-08-28

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Kollektivtrafiknämnden har genom beslut 2021-11-01 § 83 gett trafikdirektören i uppdrag att i samarbete med övriga parter inom Öresundstågssamarbetet initiera ett projekt gällande gemensam anskaffning av regionala och storregionala tågfordon i nära samarbete med övriga regioner som deltar i Öresundstågssamarbetet. Detta projekt har givits namnet "Nästa generation Öresundståg" och förkortas allmänt NGÖ. En förstudie genomfördes och redovisades för kollektivtrafiknämnden vid sammanträdet 2023-05-03 (§ 39). Upphandlingen och förberedelser för denna finns också upptagen i kollektivtrafiknämndens upphandlingsplan 2024 som beslutades 2024-02-07 § 4.

Projektet har genomfört vidare studier, analyser och kalkyler för att specificera vilka behov som behöver tillgodoses med de nya fordonen och vilka förutsättningar som finns för detta. Marknadsdialog med leverantörer har genomförts under vintern och våren 2023/24 samt sommaren/hösten 2024 genom två så kallade RFI (Request for information). Behoven för förare och ombordpersonal har kartlagts genom workshops med personal från trafikföretag. Det samlade utrednings- och analysarbetet har lett till en god bild av vilka krav som ska ställas i den kommande upphandlingen för att bäst möta projektets mål. Kraven för fordonen stämmer överens med den inriktning som finns uttalad i Regionsamverkan Syds (RSS) Positionspapper kollektivtrafik från 2019 om att Kollektivtrafiken ska vara enkel att använda och erbjuda snabba, punktliga och bekväma resor. De stämmer också överens med behoven för hastighetsprestanda på nya Öresundståg som uttalas i RSS Handlingsplan kollektivtrafik från 2021. De fordon som genom detta beslut kommer att anskaffas täcker inte bara behovet för den storregionala trafiken över Sydsverige, utan även för den kapacitetsstarka regiontågstrafik inom Skåne som finns i bland annat Region Skånes persontågsstrategi. NGÖ-fordonen täcker därmed även det behov som tidigare avsågs täckas med den s.k. System 3-upphandlingen, som sedermera avbröts. I och med detta kommer såväl storregion- som regiontågstrafiken att kunna utföras med nästa generation Öresundståg och något behov av anskaffning av särskilda

System 3-tåg finns inte längre.

I bilaga 1 redovisas sammanfattat de olika skälen till upphandling av nya tåg och vilka faktorer som påverkar investeringens omfattning. Inför sammanträdet i regionstyrelsen har texten angående Region Skånes ägarandel justerats, i övrigt har inga ändringar gjorts.

För att kunna gå vidare med upphandlingsarbetet behöver respektive region fatta beslut om upphandling nya fordon. Ledtiden för att anskaffa nya tåg är mycket lång, och för att projektets tidplan ska hållas med sikte på att de första tågen ska kunna levereras omkring 2031 och de serietillverkade tågen omkring 2033 så behöver regionerna tillsammans ha fattat upphandlingsbeslut senast i augusti 2025. Dessa beslut bedöms i de flesta regioner behöva tas i respektive fullmäktige. Innan genomförd upphandling är det inte möjligt att fastställa en exakt kostnad för investeringen. Projektet kommer efter genomförd upphandling, men innan tilldelning, att återkomma med begäran om medelstilldelning.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Region Skånes investering utgör ca 60% av den totala investeringen i nya tåg för Öresundstågstrafiken, vilket motsvarar Region Skånes del av trafikvolymen och fordonsbehovet. Den nya tågflottan kommer att öka kapaciteten för resenärer i tågtrafiken och tillföra fler sittplatser än dagens tågflotta, för att möta den ökade efterfrågan på tågresor och eftersträva målet om ökade marknadsandelar för kollektivtrafiken i Skåne i enlighet med det av regionfullmäktige beslutade regionala trafikförsörjningsprogrammet. Kostnaden kan därför inte jämföras rakt av med den för de tåg som ska utfasas.

Investeringen innebär högre kapitalkostnader och totalt sett högre driftkostnad än dagens system då den erbjuder mer kapacitet och möjlighet till mer trafik. De nya tågen kommer att möjliggöra en effektivare drift då de inte behöver ha en lika hög bemanning som dagens tåg, och därmed kan en lokförare och två ombordpersonal betjäna ett tåg med fler resenärer än i dag. Driftkostnaden bedöms därför över tid bli lägre per passagerarresa än för dagens tåg. Detta kommer på sikt att bidra till en bibehållen eller förbättrad kostnadstäckningsgrad.

Investeringen innebär att Region Skånes bruttokostnader för Öresundstågstrafiken successivt ökar från dagens ca 1160 miljoner kronor per år till cirka 2700 miljoner kronor 2040. Den huvudsakliga orsaken till kostnadsökningen är högre kapitalkostnader än tidigare. Investeringen i tåg med högre kapacitet görs för att möjliggöra ett ökat resande som i sin tur leder till ökade intäkter. Nettoeffekten på Region Skånes kostnader förväntas därför bli en ökning på mellan 600 och 1 200 miljoner kronor till 2040. Anledningen till att nettokostnaden inte kan beräknas mer exakt är att resandeutvecklingen också till viss del påverkas av faktorer utanför Region Skånes kontroll, såsom konjunkturer och statliga styrmedel.

Indexutveckling påverkar slutpriset i upphandlingen, vilket innebär att kostnaden kan förändras fram till tilldelningsbeslut och att det faktiska investeringsbeloppet därför kan skilja sig från de här beräknade summorna. Det osäkra världsläget påverkar kostnaden för råvaror, energipriser och arbetskraft, liksom att valutaeffekter kan göra kostnaden såväl högre som lägre än beräknat.

Enligt regionfullmäktiges föreskrifter för Region Skånes medelsförvaltning så ska större köp av varor eller tjänster i utländsk valuta säkras när bindande avtal föreligger. Syftet är att eliminera valutarisken. Investeringsutgiften för nästa generation Öresundståg är av sådan storlek och komplexitet att en särskild strategi för säkring av de finansiella flödena bedöms nödvändig, bland annat för att nå en välgrundad och effektiv valutasäkring.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjurister sker avseende ägande- och upphandlingsformer.

Miljökonsekvenser

Ärendet har inga negativa miljökonsekvenser. Investeringen i nya tåg för Öresundstrafiken är en förutsättning för att kunna erbjuda den resandekapacitet som krävs för att fler resor ska kunna överflyttas från bil till tåg i de mest belastade järnvägsstråken, och därmed för att kunna åstadkomma en större andel hållbara resor i Skåne.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Samverkan med fackliga organisationer har inte bedömts nödvändigt för beredningen av detta ärende. Samråd beträffande de nya fordonens utformning sker inom ramen för anskaffningsprojektet med representanter för förare, ombordpersonal och personal som planerar och utför det dagliga underhållet.

Uppföljning

Upphandlingsprojekts tidplan, som följs upp av kollektivtrafiknämnden, innebär att prekvalificeringsfas pågår under första kvartalet 2026. Preliminära upphandlingsdokument planeras att publiceras för samråd med de kvalificerade leverantörerna i anslutning till prekvalificeringen. De färdiga underlagen för upphandlingen publiceras under hösten 2026 och anbudsfas inklusive förhandling pågår under återstående delen av 2026 och större delen av 2027. Beslut om tilldelning av kontrakt sker efter att medelstillelning har erhållits från alla deltagande regioner.

Projektet förväntas återkomma med utfallet av upphandlingen, för medelstillelning, i slutet av 2027.

Beslutet skickas till:

Beslutet expedieras till Region Blekinge, Region Halland, Region Kalmar, Region Kronoberg samt Västra Götalandsregionen, avsett för regionstyrelsen i respektive region.

[...]
Ordförande

[...]
[Titel]